

IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE – HANKE

*Pohjalaismaakuntien järjestötoiminnan
neuvottelupäivä Seinäjoella 5.5.2010
Vuokko Lehtimäki, projektijohtaja,
Pikassos Oy*

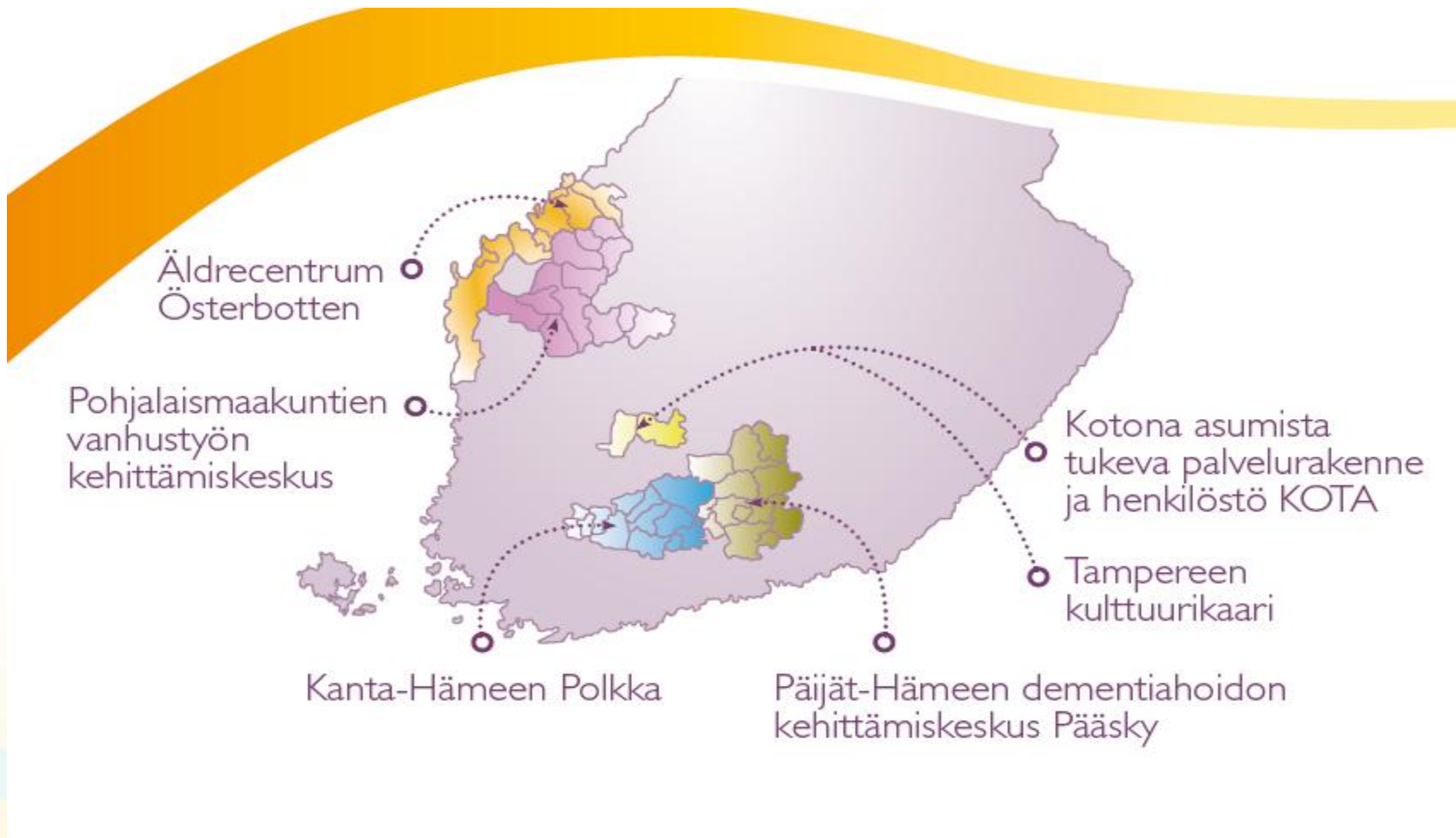

Väli-Suomen IKÄKASTE – ÄLDRE-KASTE 1.1.2009 – 31.10.2011

”Väli-Suomessa on osaava, innovatiivinen ja jatkuvasti kehittyvä asiakas- ja asukaslähtöinen vanhustenhuolto, jossa ikäihmisten toimintakykyä ja terveyttä edistetään ja ongelmia ennaltaehkäistään.”

HANKE PÄHKINÄNKUORESSA

IKÄKASTE- ÄLDRE-KASTE koostuu kuudesta osahankkeesta viiden maakunnan alueella Väli-Suomessa

- 53 kuntaa
- Kokonaiskustannus 2,6 M€, valtionavustus 1,96 M€

HANKKEEN YHTEISET TAVOITTEET KEHITTÄMISELLE

1. Palvelurakenteiden ja -prosessien kehittäminen

- Kehittämistyöllä tavoitellaan ikäihmisten laatusuosituksen mukaista palvelurakennetta kuntiin, tuetaan hankekuntia tässä muutostyössä sekä kokeillaan uusia toimintatapoja ja palvelukonsepteja ikäihmisten palveluissa.

2. Asiakaslähtöisyys ja ikäihmisten osallisuus

- Lisätään ikääntyvän asiakkaan mahdollisuuksia osallistua itseään koskevaan hoivan, hoidon sekä palvelujen suunnitteluun ja päätöksentekoon, tuetaan yhteistyötä omaisten ja läheisten kanssa, vahvistetaan ikäihmisten sosiaalista turvallisuutta sekä luodaan ikäihmisille mahdollisuuksia osallistua erilaisten yhteisöjen toimintaan.

3. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja henkilöstön saatavuus

- Ammattihenkilöstön osaamista vahvistetaan, tuetaan tarkoituksenmukaista tehtävärakennemuutosta sekä tavoitellaan asiakaskunnan vaativuutta vastaavaa henkilöstömitoitusta ikäihmisten palveluissa.

4. Asuin- ja elinympäristön kehittäminen toimintakykyä ja hyvinvointia tukevaksi

- Ikäihmisten asuin- ja elinympäristön kehittämisessä otetaan huomioon esteettömyys ja virikkeellisyys, hyödynnetään hyvinvointiteknologiaa sekä kehitetään uusia toimintamalleja, joiden avulla edistetään kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia ja terveyttä.

5. Pysyvä vanhustenhuollon kehittämistyön rakenne

- Mallinnetaan Väli-Suomeen kehittämistyön rakenne, jonka avulla kunnat sekä tutkimus- ja oppilaitokset pystyvät toteuttamaan tiivistä yhteistyötä ja tuottamaan tuoretta, vertailukelpoista tietoa vanhustenhuollosta ja palveluista sekä samalla vahvistetaan hyvien tulosten levittämistä ja juurruttamista.

IKÄKASTE - ÄLDRE-KASTE – hankekokonaisuus

OSAHANKKEET	VÄESTÖ 31.12.2007	OSAHANKE €	YLI 75 v. LKM	OSUUS %
ÄLDRECENTRUM ÖSTERBOTTEN -HÄLSA OCH LIVSKVALITET FÖR ÄLDRE	157.619	543.000	14.525	9,2 %
POHJALAISMAAKUNTIEN VANHUSTYÖN KEHITTÄMISKESKUS	206.501	280.000	18.081	8,8 %
KANTA-HÄMEEN POLKKA	163.327	889.540	14.610	8,9 %
TRE IKÄIHMISTEN KULTTUURIKAARI	207.866	328.650	15.449	7,4 %
TRE, ORIVESI KOTONA ASUMISTA TUKEVA PALVELURAKENNE JA HENKILÖSTÖ, KOTA	217.421	300.000	16.468	7,6 %
PÄIJÄT-HÄMEEN DEMENTIAHOIDON KEHITTÄMISKESKUS PÄÄSKY	211.317	270.000	17.884	8,5 %
IKÄKASTE - ÄLDRE-KASTE YHTEENSÄ *) Tampere ja Vaasa laskettu vain yhteen hankkeeseen	898.187	2.611.200	76.920	8,6 %

Projektijohto ja -koordinointi

- Vuokko Lehtimäki
Projektijohtaja, Pikassos Oy
gsm 050 5626 525 vuokko.lehtimaki @pikassos.fi
- Mari Uusi-Niemi-Pirhonen
Projektisuunnittelija, Pikassos Oy
gsm 050 3316 256 mari.uusi-niemi-pirhonen @pikassos.fi
- Leena-Kaisa Nikkarinen
KASTE- ohjelman yhteyshenkilö Väli-Suomessa, Suunnittelija
Tampereen kaupunki
gsm 040 800 4621 leena-kaisa.nikkarinen @tampere.fi

 <http://pikassos.fi/?content=ikakaste>

Tampereen Kulttuurikaari

- 1.6.2009 – 31.10.2011
- Tampere
- **Tavoitteet:**
 - Kehittää asiakaslähtöinen ja sisällöltään sekä vaikuttavuudeltaan eheä ikäihmisten terveyttä ja hyvinvointia edistävä kulttuuri- ja liikuntapalvelujen kokonaisuus eli Ikäihmisten Kulttuurikaari
 - Synnyttää pysyviä terveyden edistämisen yhteistyörakenteita, joiden puitteissa voidaan jakaa eri toimijoiden ammatillista osaamista ja koordinoida toimintaa.
 - Kaupungin eri hallinnonalojen ja kolmannen sektorin yhteistyön sekä ikäihmisten oman osallisuuden edistäminen viemällä kulttuuri-, kirjasto-, museo-, taide-, ja liikuntapalveluita laitoshoidon asiakkaille
 - Laitoshoidossa kehitettävän toimintamallin pohjalta Kulttuurikaari laajentuu avopalveluihin, erityisesti päiväkeskuksiin.
- **Yhteystiedot:**

Projektikoordinaattori Elina Willberg, [elina.willberg @tampere.fi](mailto:elina.willberg@tampere.fi), gsm. 040 825 4710

Kulttuurikaari

- Haluaa rikastaa laitoksissa asuvien arkea kulttuuri-, taide- ja liikuntakokemuksilla.
 - Pyrkii saamaan käyttöön henkilökunnan kulttuuriosaamisen.
 - Rakentaa verkostoa kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelujen sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistoimintaan.
- **Miten toimitaan?**
- Kartoitetaan millaisia palveluja nyt tarjotaan.
 - Hyödynnetään aikaisempia kokemuksia ja uusia ideoita.
 - Viedään erilaisia palveluja vanhainkotiin ja sairaaloihin.
 - Tiivistetään viestintää ja yhteistyötä toiminnan osapuolten kesken.
 - Valmentaudutaan ajatukseen: Kulttuuri kuuluu kaikille.

Kulttuurikaarella kehitteillä

- Sosiaalinen sirkus sairaalaan
- Muistoja museosta ja arkistosta
 - Liikkuva äänimuseo vanhainkotiin
 - Muistelutuokiot: Finlayson 190 vuotta
 - Arkiston aarteet - kaupunginarkiston lyhytfilmit
- Kirjaston aineistoihin perustuvaa ohjelmaa
 - Sävel kantaa runoa -ohjelma
 - Luen Sinulle -toiminta
- Taidetta itse tekemällä
 - Tässä hetkessä -voimavarakurssit
- Kulttuurikaari Koukkuniemessä – valmennus henkilöstölle.

Kotona asumista tukeva palvelurakenne ja henkilöstö KOTA

- 1.5.2009 – 31.10.2011
- Tampere ja Orivesi
- **Tavoitteet:**
 - Kehitetään asiakasprosessien johtamista
 - Parannetaan kotona asumista tukevien palvelujen laatua, kohdentumista, kustannustehokkuutta ja vaikuttavuutta
 - Vahvistetaan kotona asumista tukevan henkilöstön osaamista
 - Lisätään kotona asumista tukevan henkilöstön esteettömyystietoisuutta ja asuntojen esteettömyyttä
 - Vahvistetaan tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä ikäihmisten palveluissa, järjestöyhteistyö
- **Yhteystiedot:**

Projektikoordinaattori Laura Selin-Hannola, [laura.selin-hannola @tampere.fi](mailto:laura.selin-hannola@tampere.fi),

gsm 040 801 6790

Käytännössä KOTA-projektissa

- Vertaillaan ja mallinnetaan päiväkeskustoimintoja tavoitteena löytää paras kotona asumista tukeva malli, myös kuljetukset huomioiden
- Kehitetään kotona asumista tukevan henkilöstön osaamista laajasti aina johtamisesta asiakastyöhön
- Edistetään ympäristön esteettömyyttä mm. hissittämällä
- Hahmotellaan pysyvää kehittämisen rakennetta vanhustyössä

Päijät-Hämeen dementiahoidon kehittämiskeskus Pääsky

- 1.10.2009 – 31.10.2011
- Lahti, Peruspalvelukeskus Aava (Nastola, Orimattila, Iitti, Artjärvi, Pukkila, Myrskylä, Sysmä, Hartola), Peruspalvelukeskus Oiva (Hollola, Asikkala, Padasjoki, Kärkölä, Hämeenkoski) ja Heinola
- **Tavoitteet:**
 - Yhtenäiset muistihäiriöpotilaan tutkimus-, hoito- ja kuntoutuskäytännöt koko maakuntaan
 - Moniammatillisen yhteistyön sekä uusien toimenkuvien ja toimintatapojen kehittäminen
 - Ammattilaisten tietotaidon lisääminen
 - Muistihoitajaverkoston kehittäminen
 - Pysyvän seudullisen dementiahoidon kehittämistoiminnan juurruttaminen osaksi muistihäiriöpotilaan palvelukokonaisuutta, vahva järjestöyhteistyö paikallisen dementiayhdistyksen kanssa
- **Yhteystiedot:**

Projektikoordinaattori Tiina Rantanen, tiina.rantanen@lahti.fi, gsm. 050 398 7586

Projektivastaava Sirkku Lavonius, sirkku.lavonius@fimnet.fi, gsm. 050 383 6412

Muistipotilaan hoitoketjun eri vaiheet, esimerkkinä Alzheimerin tauti

Kaikkien tehtävä

Ennaltaehkäisy

Kaikkien tehtävä

Muistioireen tunnistaminen

Muistipoliklinikka

Diagnostiikka
Yksilöllinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma

Avohoito

Yksilöllinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma

Avohoito / Laitoshoito

Yksilöllinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma

Laitoshoito

Yksilöllinen hoito- suunnitelma
Kuntoutumista edistävä hoitotyö

Aivoterveys

Muistioire

Diagnoosi

Hyvin lievä AT

Lievä AT

MMSE 26-18
GDS 3-4
CDR 0,5-1

Keskivaikea AT

MMSE 22-10
GDS 4-6
CDR 1-2

Vaikea AT

MMSE 12-0
GDS 6-7
CDR 2-3

Kuolema

Muistisairauksien ennaltaehkäisy

- Valtimotaudin riskitekijöiden hyvä hoito
- Liikunta
- Henkinen ja sosiaalinen aktiivisuus
- Päävammojen ehkäisy
- Monipuolinen ruokavalio

Yksilöllinen hoito- ja kuntoutussuunnitelma

- Säännöllinen tarkistus ja seuranta, 6 – 12 kk
- Lääkehoidon tarkistus
- Oheissairauksien hoito
- Yksilöllisesti räätälöidyt palvelut
- Käyttöoireiden hoito
- Ajoterveys
- Kuntoutus ja apuvälinearvio
- Sosiaalietuuksien päivitys
- Edunvalvonta
- Hoitotahto
- Ohjaus ja neuvonta
- Omaisten kuuleminen ja tuki

Pohjalaismaakuntien vanhustyön kehittämiskeskus

- 1.11.2009 – 31.10.2011
- Seinäjoki, Vaasa, Jalasjärvi, Ilmajoki, Kurikka, Kauhava, Evijärvi, Lappajärvi, Alavus, Töysä, Ähtäri ja Lapua
- **Tavoitteet:**
 - Vanhustyön rakenteiden ja alueellisen tasapuolisuuden vahvistaminen asiakkaan näkökulmasta Paras –hankkeen kanssa yhdensuuntaisesti
 - Palvelujen laadun ja ennaltaehkäisevän työn parantaminen
 - Kuntien ja kolmannen sektorin yhteistyön sekä ikäihmisten oman osallisuuden edistäminen
 - Kuntien kehittämistyön tukeminen, sosiaali- ja terveydenhuollon sektoreiden välisen yhteistyön generointi ja välittäminen
 - Alueellisen tutkimuksen, kehittämisen ja käytännön työn välisen yhteistyön syventäminen
- **Yhteystiedot:**

Projektikoordinaattori Päivi Niiranen, paivi.niiranen@seinajoki.fi, gsm. 040 774 8294

Hankkeen toimet ikäihmisen arjen ja palvelujärjestelmän parantamiseksi

Vanhustyön kehittämistä tukevat valtakunnalliset-, IKÄKASTE-, ja paikalliset verkostot

Yhteistyö kunta/ kolmas sektori

- kumppanuus-keskus- malli
- omaishoidon kuvaaminen
- muistioireisen hoitopolun kuvaaminen
- muistioireisen varhaisen tukemisen malli

Ennaltaehkäisevä työ

- hyvinvointia edistävät kotikäynnit
- ikääntyvien päihde- palvelujen kehittäminen, hoitopolku
- teknologian hyödyntäminen

Kuntien kehittämistyön tukeminen

- senioribarometrit
- vertais-/teemaryhmät, hyvien käytäntöjen ja työmenetelmien levittäminen
- ikäpoliittiset strategiat,

Tutkimus- ja kehittämissyhteistyö

- oppilaitosyhteistyö
- alueellinen t&k-ryhmä

Pilottiyksiköt: Seinäjoella; Ikäkeskus, kotihoito, Viherkoti, Vaasassa; Vuorikeskus

Rakenteiden ja tasapuolisuuden vahvistaminen asiakkaan näkökulmasta
palvelujen yhdenmukaistaminen, alueellinen tasavertaisuus, palvelujensaataavuus, kustannuskehityksen hallittavuus

Äldrecentrum Österbotten – Hälsa och livskvalitet för äldre i Österbotten

- 1.11.2009-31.10.2011
- Kronoby, Larsmo, Pedersöre, Jakobstad, Nykarleby, Oravais, Vörå-Maxmo, Korsholm, Vasa, Malax, Korsnäs, Närpes, Kaskö och Kristinestad
- **Gemensamma mål och aktiviteter:**
 - Skapa hälsofrämjande processer som bidrar till äldres delaktighet
 - Regionala professionella forum för att utveckla arbetssätt som stöder äldres funktionsförmåga i hemvård och på institutioner
 - Gemensam kompetenshöjning för ledare och personal av olika kategorier
 - Dokumentation och kvalitetssäkrande arbete
 - Förebyggande arbete, tidigt ingripande för äldres hälsa och säkerhet
 - Goda arbetsförhållanden garanterat personaltillgång
- **Kontakt information:**

Projektledare Ann-Sofie Smeds-Nylund,
[ann-sofie.smeds-nylund @korsholm.fi](mailto:ann-sofie.smeds-nylund@korsholm.fi), gsm. 044 7277955

Skapa hälsofrämjande processer som bidrar till äldres **delaktighet process på institution, BIKVA**

Regionala professionella forum för att utveckla arbetssätt som stöder äldres funktionsförmåga i hemvård och på institutioner **”mötesplatser” för olika yrkeskategorier; äldres måltider, fysiofolket, socialarbetare etc**

Förebyggande arbete, tidigt ingripande för äldres hälsa och säkerhet **informationscaféer, lågtröskelmottagningar på landsbygden**

Goda arbetsförhållanden garanterar personaltillgång. **Att dela erfarenheter med kolleger, mentorsskap och tyst kunskap.**

POLKKA

Palvelujen, osaamisen ja laadun kehittäminen Kanta-Hämeessä asiakaslähtöisesti

- 1.3.2009 -31.10.2011
- Hattula, Hämeenlinna, Janakkala, Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, Forssa, Tammela, Ypäjä, Jokioinen ja Humppila
- **Tavoitteet:**
 - Ikäihmisten laatusuosituksen mukainen palvelurakenteen muutos
 - Hyvinvointia ja terveyttä edistävä ja ylläpitävä elinympäristö
 - Ikääntymispoliittinen strategia kuntiin /seudulle
 - Pysyvä vanhustenhuollon kehittämistyön rakenne
- **Yhteystiedot:**
 - Projektipäällikkö Anne Tuominen, anne.tuominen@hameenlinna.fi, p. 03.621 2336
 - Projektisuunnittelija Riitta Tuominen, riitta.tuominen@hameenlinna.fi, p. 03 621 2241
 - Projektisuunnittelija Minna Heikkilä, [minna.heikkilä@riihimaki.fi](mailto:minna.heikkila@riihimaki.fi), gsm. 050 344 3667
 - Projektisuunnittelija Liisa Äijö, liisa.aijo@forssa.fi, gsm. 040 5386530

osallisuus voimavarat lyhytaikaishoito asiakaslähtöisyys perhehoito isä

yhteistyö hoitoisuusselvitys ideapankki laatu arjen aktivointi päivätoiminta

vanhainkoti pysyvä kehittäminen kuntoutus

omaisyhteistyö arjen elävöittäminen

VUOROVAIKUTUS

ARVOSTUS

visio palvelurakenne kriteerit kotihoito

vapaaehtoistyö suunnitelmallisuus

omaiset mielenterveys dementiahoiva itsemääräämisoikeus elämäkokemus

historia ammatti aito neuvonta luottamus

kivijalka muutos tulevaisuus saatavuus läheisyys ympäristö

äiti koti sosiokulttuurisuus ohjaus verkostoituminen

multisensorinen ennakointi millisyys sijoittaminen prosessit

tytär hyvinvointi ateriat kysely hoitoisuus yhteistyö monitoimijaisuus

VOIMAVARAT

KOHTAAMINEN

moniammatillisuus työyhteisö jaksaminen poika verkostot asiakaslähtöisyys

vuorovaikutus osaaminen kunnioitus kartoitus palveluohjaus tuote

